

13-Amaliy mashg'ulot.

Mavzu: Sohaga ta`luqli firmaning web-saytini yaratish (4 soat)

HTML tilinig asosiy teglari bilan ishlash

Sarlavha tegi.

`<title></title>` brauzer sarlavhasiga hujjat nomini joylashtiradi. **Hujjat asosiy qismining atributlari.**

`<body bgcolor=?>` RRGGBB ko‘rinishida rang qiyMatni qo‘llab hujjat foni rangini o‘rnatadi. Misol: FF0000 – qizil rang.

`<body text=?>` Rang qiyMatni RRGGBB ko‘rinishida qo‘llab hujjatdagi matn rangini o‘rnatadi. Misol: 000000 – qora rang.

`<body link=?>` Rang qiyMatni RRGGBB ko‘rinishida qo‘llab hujjatdagi gipermurojaat rangini o‘rnatadi. Misol: 00FF00 - yashil rang.

`<body vlink=?>` Rang qiyMatni RRGGBB ko‘rinishida qo‘llab hujjatdagi foydalanilgan gipermurojaat rangini o‘rnatadi.

Misol: 333333 – kulrang rang.

`<body alink=?>` Gipermurojaatning bosilayotgandagi rangini o‘rnatadi.

Matnni formatlashda ishlatiladigan teglar.

`<pre></pre>` Oldindan formatlangan matnni tasvirlaydi.

`<h1></h1>` ENG KATTA sarlavha hosil qiladi.

`<h6></h6>` eng kichik sarlavha hosil qiladi.

`<b></b>` qalin shrift hosil qiladi.

`<i></i>` qiya shrift hosil qiladi.

`<tt></tt>` Yozuv mashinkasinikiga o‘xhash shrift hosil qiladi.

`<cite></cite>` sitata uchun ishlatiladigan shrift hosil qiladi. Odatda qiya yozilgan shrift ishlatiladi.

`<em></em>` matndagi so‘zni alohida ajratib ko‘rsatadi. (qiya yoki qalin matn)

`<strong></strong>` matnning muhim qismlarini belgilashda ishlatiladi. (qiya yoki qalin matn).

`<font size=?></font>` 0 dan 7 gacha bo‘lgan oraliqda matn o‘lchamini o‘rnatadi. `<font color=?></font>` Rang qiyMatni RRGGBB ko‘rinishida qo‘llab hujjatdagi matn rangini o‘rnatadi.

`<a href="URL"></a>` Boshqa bir Web hujjatga yoki joriy hujjatning biror bir qismiga gipermurojaat hosil qiladi.

`<a href="mailto:EMAIL"></a>` Elektron xat yozish uchun ishlatiladigan dasturga murojaatni hosil qiladi.

`<a name="NAME"></a>` Hujjatdagi matn qismini gipermurojaat qilish maqsadida belgilaydi.

`<a href="#NAME"></a>` Joriy hujjatning qismiga gipermurojaat hosil qilish.

Formatlash.

`<p>` yangi abzas hosil qiladi.

`<p align=?> left, right, yoki center` qiyatlarni qo‘llab abzasni tekislash.

`<br>` yangi satrdan boshlash.

`<blockquote></blockquote>` Matnning ikkala tomonidan bo‘sh joy ajratadi. `<dl></dl>` aniqlovchi ro‘yxat hosil qiladi.

`<dt>` ro‘yxatdagi har bir terminni aniqlaydi.

`<dd>` ro‘yxat bandiga izoh berish.

`<ol></ol>` raqamlı ro‘yxat hosil qiladi.

`<li>` ro‘yxatdagi har bir elementni aniqlaydi va tartib raqam beradi.

`<ul></ul>` raqamlanmagan ro‘yxat beradi.

`<li>` Ro‘yxatdagi har bir elementni aniqlaydi.

`<div align=?>` HTML hujjatlarda matnli bloklarni formatlash.

Grafik elementlar.

`` HTML hujjatga grafik tasvir qo‘sish.

* left, right, center; bottom, top, middle* qiymatlarini qo'llab tasvirni hujjatning biror tomoniga tekislash.

** Tasvir atrofi ramkasi qalinligini o'rnatadi.

<hr> HTML hujjatga gorizontal chiziq qo'shish.

<hr size=?> Chiziqning qalinligini o'rnatish.

<hr width=?> Chiziq enini piksel yoki protsentlarda o'rnatish.

<hr noshade> Chiziq soyasini yo'qotish.

<hr color=?> Chiziqga ma'lum bir rang berish. Qiymati RRGGBB.

Jadvallar.

<table></table> jadval hosil qilish.

<tr></tr> jadvaldagi satrlarni aniqlash.

<td></td> jadvaldagi alohida yachevkani aniqlash.

<th></th> jadval sarlavhasini aniqlash.

Jadval atributlari

<table border=#> Jadval ramkasi qalinligini berish.

<table cellspacing=#> Jadval yachevkalarini orasidagi masofani berish.

<table cellpadding=#> jadval qiymatlari va ramkasi orasidagi masofani berish.

<table width=#> jadval enini piksellarda yoki hujjat eniga nisbatan foizlarda berish.

<tr align=?> yoki *<td align=?> left, center, yoki right* qiymatlarini qo'llab jadvalda yachevkalarini tekislash.

<tr valign=?> yoki *<td valign=?> top, middle, yoki bottom* qiymatlarini qo'llab jadval yachevkalarini vertikal bo'yicha tekislash.

<td colspan=#> Bitta yachevkaga birlashgan ustunlar sonini ko'rsatish. (jimlik bo'yicha =1)

<td rowspan=#> Bitta yachevkaga birlashgan satrlar sonini ko'rsatish. (jimlik bo'yicha =1)

<td nowrap> brauzerga jadval yachevkasidagi satrni ko'chirishni taqiqlaydi.

Freymlar.

<frameset></frameset> Hujjatda freym yaratish.

<frameset rows="value,value"> Freymning gorizontal bo'yicha o'lchamlar nisbati.

<frameset cols="value,value"> Freymning vertikal bo'yicha o'lchamlar nisbati.

<frame> Freymda hosil qilinadigan ob'ektni aniqlaydi.

<noframes></noframes> Bu teglar orasida yozilgan ma'lumot brauzer tomonidan freym texnologiyasi tushunilmagan holatda ekranda paydo bo'ladi.

Freym atributlari

<frame src="URL"> Freymda tasvirlanishi kerak bo'lgan HTML hujjatni aniqlash.

<frame name="name"> Freym nomini aniqlash.

<frame marginwidth=#> freymning o'ng va chap tomonlaridan bo'sh joy qoldirish.

<frame marginheight=#> freymning yuqori va quyisi tomonlaridan bo'sh joy qoldirish.

<frame scrolling=VALUE> foydalanuchiga freyndagi o'tkazish yo'lakchasi (lineyka prokrutki)ni boshqarish imkonini berish.

<frame noresize> freym o'lchamlarining o'zgarmasligini ta'minlash.

Formalar.

<form></form> forma hosil qilish.

<select multiple name="NAME" size=?></select> Yo'lakchali menu yaratish.

<option> menyuning har bir alohida elementini ko'rsatish.

<select name="NAME"></select> Yo'lakchasiz menu yaratish.

<textarea name="NAME" cols=40 rows=8></textarea> Matn kiritish uchun ko'p satrli maydon yaratish

<input type="checkbox" name="NAME"> Bayroqchalar (checkboxes) hosil qilish.

<input type="radio" name="NAME" value="x"> Ulagich (radio) hosil qilish.

<input type="text" name="foo" size=20> matn kiritish uchun satr hosil qilish.

<input type="submit" value="NAME"> "Qabul qilish" tugmasini hosil qilish.

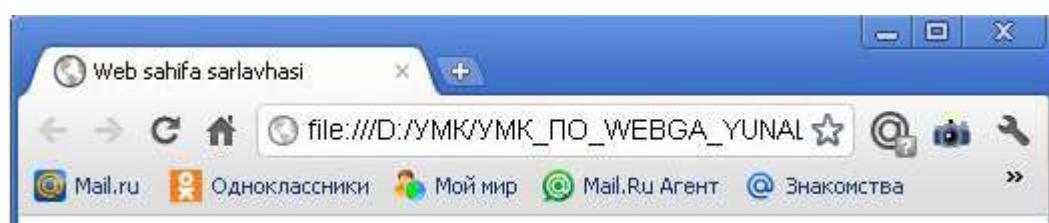
<input type="image" border=0 name="NAME" src="name.gif"> "Qabul qilish" tugmasi uchun tasvirdan foydalanish.

TARQATMA MATERIALLAR
RASMDA TASVIRLANGAN HOLATLARNI HTMLDA AMALGA OSHIRING

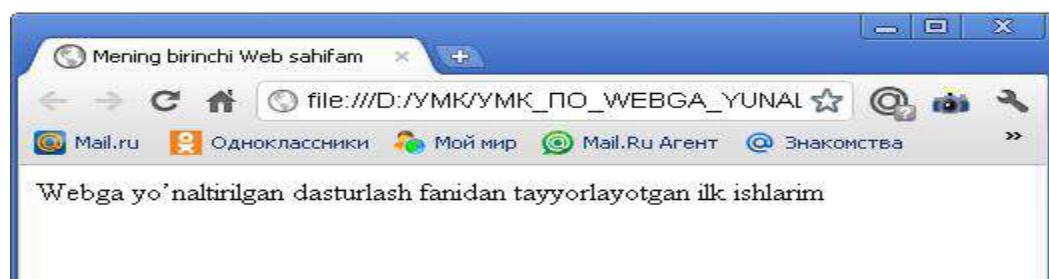
1

2

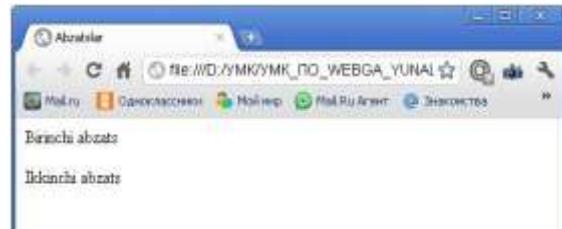
3

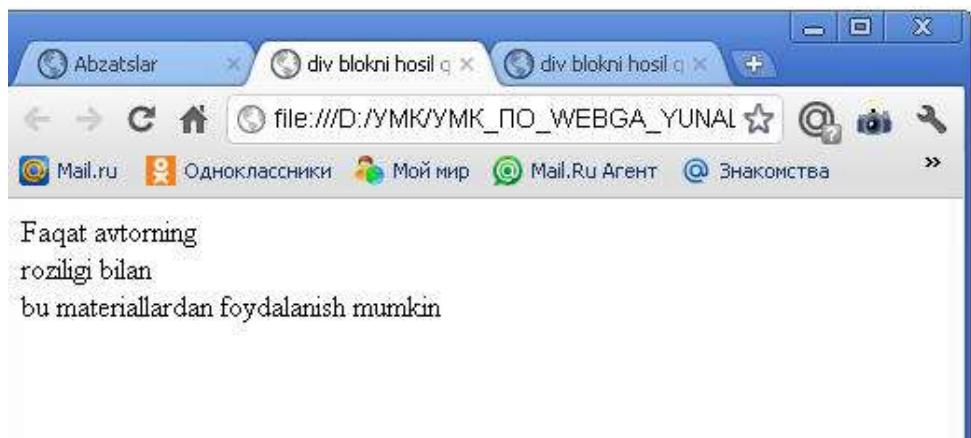
4

5

6

7

Sarlavhamni taqvirlash

file:///D:/УМК/УМК_ПО_WEBGA_YUNALTIRILGAN_DAS

Mail.ru Одноклассники Мой мир Mail.Ru Агент Знакомства Игры Погода

Birinchi darajali sarlavha

Ikkinci darajali sarlavha

Uchinchi darajali sarlavha

To'rtinch darajali sarlavha

Beshinch darajali sarlavha

Oshinch darajali sarlavha

Otdiy matn

8

9

yil	model	marka
1986	toyota	cozolla
1986	chazolet	nova
1996	plymouth	neon

Familiyasi	Tелефон номери	Адреси
Jasur	5-14-57	A.Mirzo
Kazimov	3-16-49	Bekimov 5
Doroz	4-23-50	Doroz Maks
Mirzoev	6-10-42	A.Jahon
Kalibayev	5-56-56	Patrat
Zafarov	2-78-50	Obidov 10

10

Brashash

file:///D:/MK/O'quv_Ustub_Majmua_WEBGA_YUNALTIRILGAN_E

Mail.ru Одноклассники Райнер Mail.Ru Agent @ Знакомства Игры Погода ICQ

Olimpiada

Ismi	Viloyati	Egallagan orin	Musobaqa tarzi	Ba'yisi
Dilshod	Samarqand	1	100 soʻtega yuganchi	194
Sarvar		2	Surʼi	196
Zardon		1	Tochʼlo turish	194
Surob	Jemet	1	Wlamped poygan	192
Nodir		3	Surʼi	196

11

Brashash

Ustunlikni bishashish

file:///D:/MK/O'quv_Ustub_Majmua_WEBGA_YUNALTIRILGAN_E

Mail.ru Одноклассники Райнер Mail.Ru Agent @ Знакомства Игры Погода ICQ

Ma'lumot

F.I.SH.			Viloyati	Tug'ilgan yili		
Zaripova	Muqaddas	Jumaniyozovna	Samarqand	1972 yil	7	aprel
Yusupova	Dilfuza	Aminovna	Farg'ona	1968 yil	7	may
Karimova	Nodira	Salimovna	Termiz	1972 yil	14	mart

Ma'lumot

F.I.SH.			Viloyati	Tug'ilgan yili		
Zaripova	Muqadas	Jumaniyozovna	Samarqand	1972 yil	7	aprel
Yusupova	Dilfuza	Aminovna	Farg'ona	1968 yil	7	may
Karimova	Nodira	Salimovna	Termiz	1972 yil	14	mart

12